

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

sihtasutuse nimi: Maaelu Edendamise Sihtasutus

registrikood: 90000245

tänava/talu nimi, Oru tn 21

maja ja korteri number:

linn: Viljandi linn

maakond: Viljandi maakond

postisihnumber: 71003

telefon: +372 6484064

faks: +372 6484065

e-posti aadress: mes@mes.ee

veebilehe aadress: www.mes.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	11
Bilanss	11
Tulemiaruanne	12
Rahavoogude aruanne	13
Netovara muutuste aruanne	14
Raamatupidamise aastaaruande lisad	15
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2 Raha	19
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	24
Lisa 6 Kasutusrent	25
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 8 Eraldised	28
Lisa 9 Tingimuslikud kohustised ja varad	29
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	30
Lisa 11 Netotulu finantsinvesteeringutelt	30
Lisa 12 Tulu ettevõtlusest	31
Lisa 13 Muud tulud	31
Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused	32
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	32
Lisa 16 Tööjõukulud	32
Lisa 17 Muud kulud	33
Lisa 18 Seotud osapooled	33
Aruande allkirjad	35
Vandeauditiitori aruanne	36

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutuse tegevuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maettevõtluse konkurentsivõimet. Eesmärgi täitmiseks parandab sihtasutus finantseerimisvõimalusi ettevõtluse arendamiseks, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, kujundab maaelu mainet ja seeläbi aitab kaasa loomaks soodsamaid elutingimused maal. Maaelu Edendamise Sihtasutus on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik. Sihtasutuse 2017. aasta tegevus toimus nõukogu poolt kinnitatud tegevuse eesmärkide ja eelarve alusel.

Tegevusaruanne kajastab majandusaasta tegevust kaheksa alaosana:

1. Võlakohustuste käendamine;
2. Laenutegevus;
  - 2.1 Laenamine sihtasutuse omakapitalist
  - 2.2 Sihtfondide haldamine
3. Nõuandeteenuse pakkumine;
4. Tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana;
5. Maaelu maine kujundamine;
6. Arendustegevus;
7. Töökeskkond ja töötajad

Aruandeaasta tulemiks kujunes 1 347 247 eurot.

1. Võlakohustuste käendamine

Sihtasutuse 2017. aasta käendustegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse 2017. aasta tegevuse eesmärkidele ja eelarvele ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja mittetulundussektori võlakohustuste käendamise korrale (käenduste kava). Sihtasutuse käendustegevuse eesmärgiks on võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele juurdepääs rahalistele vahenditele riigi sihtasutuse kapitali toel.

Kokku sõlmiti 2017. aastal 523 käenduslepingut (2016. aastal 469 käenduslepingut).

Finantseerimisasutustele väljastati uusi käendusi 66,6 miljonit eurot, mis on 21,3% rohkem kui eelneval aastal (2016. aastal 54,9 miljonit eurot). Keskmise käendustasu oli 2017. aastal 3,12% käenduse rahalisest suurusest (2016. aastal 3,14%). Sihtasutus langetas tasusid 118 käenduslepingul, taotlejad said riigiabi või vähese tähtsusega abi 628 613 eurot (2016. aastal langetati tasusid 185 käenduslepingul, riigiabi või vähese tähtsusega abi anti 1 209 125 eurot).

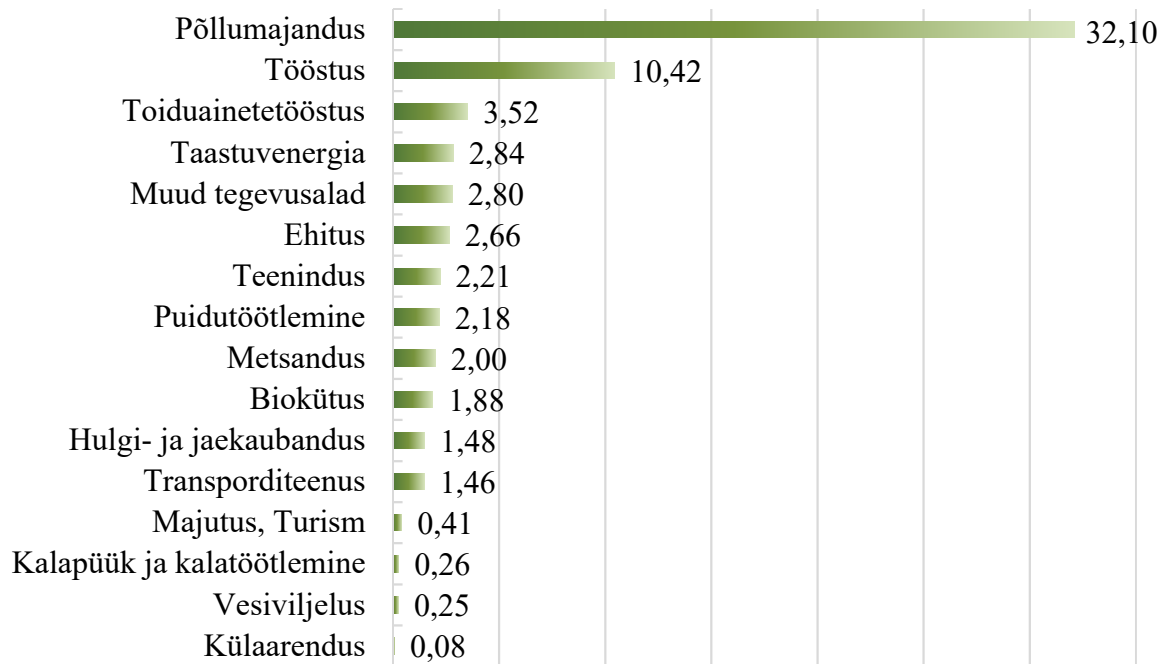
Käendustegevus võimaldas ettevõtjatel 2017. aastal saada krediidasutustelt laene summas 98,4 miljonit eurot (2016. aastal 82,7 miljonit eurot). Käenduste osakaal 2017. aastal väljastatud laenude mahust moodustas 67,6% (2016. aastal 66,4%). Käenduse keskmine suurus lepingu kohta oli 127,3 tuhat eurot, suurenedes aastaga 8,7%.

Käendusportfelli suurus seisuga 31.12.2017 oli 93,9 miljonit eurot (31.12.2016 seisuga 78,4 miljonit eurot). Sihtasutuse poolt käendatud laenude 161,8 miljoni euro suurune jääkväärtus tõusis aastaga 13,6% (2016. aastal 142,4 miljonit eurot). Käendusportfelli suhe tagatud laenude jääki oli 2017. aastal 58,1% (2016. aastal 55,0%).

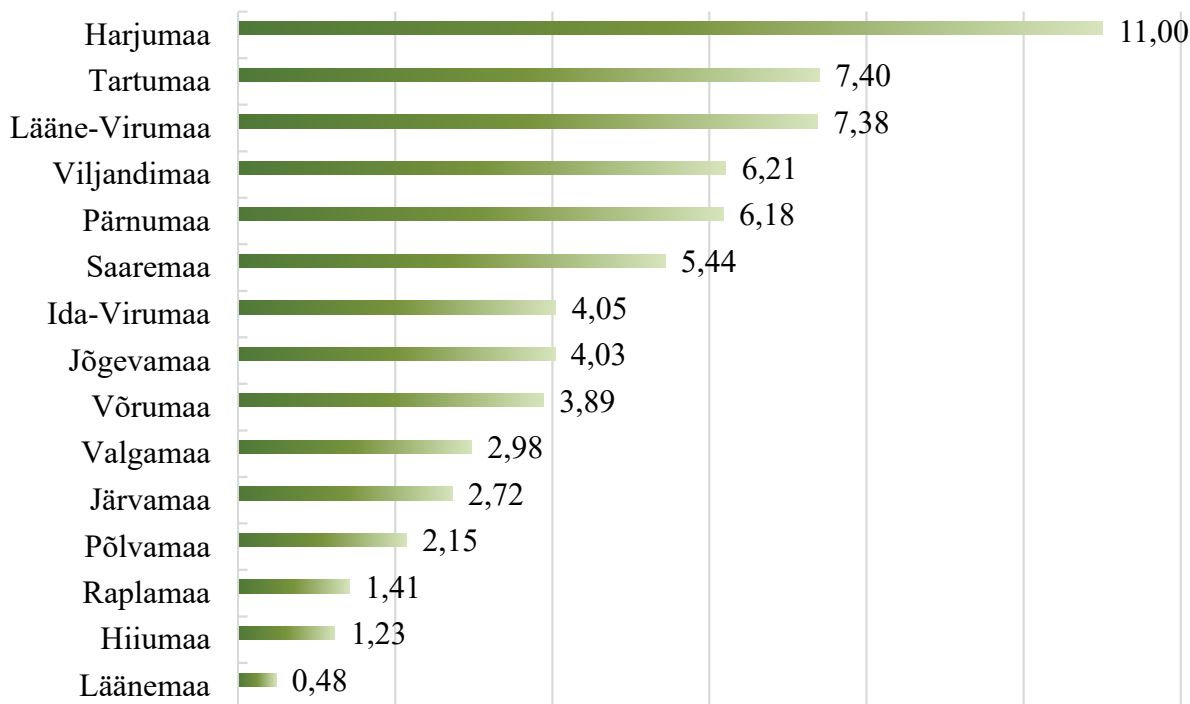
Kokku väljastati käendusi 2017. aastal 406 ettevõttele, kus töötas 2589 inimest. Ettevõtjatest 325 olid mikroettevõtjad, 69 väikeettevõtjad ja 12 keskmise suurusega ettevõtjad.

Sihtasutuse käenduste abil loodi 226 täiendavat töökohta, millest 60 olid mikroettevõtjate, 126 väikeettevõtjate ja 40 keskmise suurusega ettevõtjate sektoris.

Joonistel 1 ja 2 on kajastatud 2017. aastal sõlmitud käenduslepingute käenduskohustuse summaarne jaotus tegevusvaldkondade ja maakondade lõikes.

Joonis 1. Käenduskohustuse jaotus tegevusvaldkonniti (miljon eurot)

Joonis 2. Tagamiskohustuse jaotus maakonniti (miljon eurot)

2. Laenutegevus

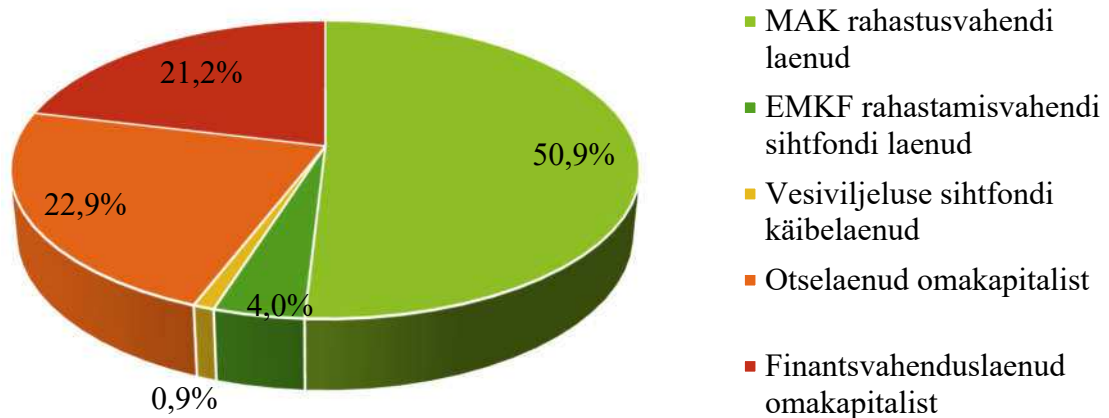
Sihtasutuse 2017. aasta laenutegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse 2017. aasta tegevuse eesmärkidele ja eelarvele ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale. Laenutegevuse eesmärgiks on kapitalile ligipääsu parandamine väikese- ja keskmise suurusega ettevõtjale. Sihtasutus lähtub laene andes nõukogu poolt 2015. aastal kinnitatud ja 2017. aasta oktoobris muudetud Maaelu Edendamise Sihtasutuse finantstoodete sihtrühmadest.

Laene väljastatakse põllumajandusega tegelevatele ja teistele maapiirkonna ettevõtetele juhul, kui laenamisel esineb turutõrge ja finantseerimisasutused ei ole nõus jätkama ettevõtjate finantseerimist. Sihtasutus väljastab laene nii omakapitalist kui finantskorraldusvahendite sihtfondidest.

Laenamine krediidi- või finantseerimisasutuste vahendusel on suunatud pankadele, kellel ei ole otstarbekas kaasata oma ettevõtluslaenude tarbeks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudelt, kuna pakutavad mahud on liiga suured või nad ei oma rahvusvahelisi reitinguid.

Laene anti välja sihtasutuse omakapitalist ja sihtfondide vahenditest. Kokku anti 2017. aastal laene 24,0 miljonit eurot ning sõlmiti 109 uut laenulepingut (2016. aastal anti laene 16,4 miljonit eurot ja sõlmiti 102 laenulepingut).

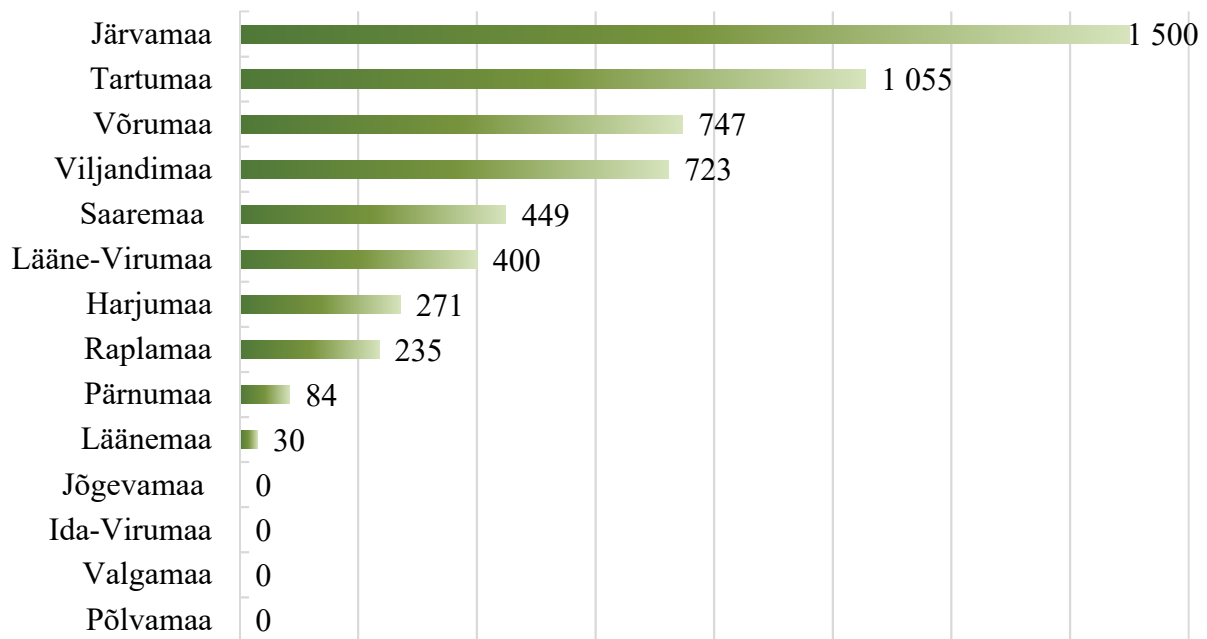
Laenuportfell kasvas aastaga 39,2%, 45,1 miljoni euroni (2016. aastal 32,4 miljonit eurot). Laenuportfelli kasv oli tingitud sihtfondide vahendite olemasolust. Laenutoodete lõikes väljaantud laenud 2017. aastal on toodud graafikul 3.

Joonis 3. Väljaantud laenud laenutoodete lõikes (osakaal %)

2.1 Laenamine sihtasutuse omakapitalist

Krediidi- ja finantseerimisasutuste kaudu laenati 2017. aastal 5,1 miljonit eurot, mis moodustas 48,1% omakapitali laenudest. Ettevõtjatele laenas sihtasutus 2017. aastal 5,5 miljonit eurot, mis moodustas 50,9 % omakapitali laenudest. MTÜdele laenati tegevuskulude sildfinantseerimiseks 60 000 eurot. Põllumajandusega tegelevatele ettevõtetele väljastati otselaene summas 2,4 miljonit eurot, mis moodustas 44% omakapitali laenudest.

Joonisel 4 on sihtasutuse poolt 2017. aastal antud otselaenude jaotus maakondade lõikes.

Kõige rohkem laenati Järvamaal ja Tartumaal asuvatele ettevõtetele.

2.2. Sihtfondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

Sihtasutus on sõlminud Maaeluministeeriumiga alltoodud rahastamislepinguid erinevate sihtfondide haldamiseks. Rahastamisepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine. Samuti iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile.

Sihtasutus haldab Maaeluministeeriumiga 10.12.2012 sõlmitud rahastamislepingu nr 381 alusel vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (edaspidi ka kalanduse sihtfond). Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite haldamisega seoses õigus valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamisega seonduvad kulud. Sihtasutus saab valitsemistasusid sihtfondi varade arvelt arvestusega 1% sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt. Sihtfondi on ministeeriumi poolt eraldatud vahendeid summas 4,9 miljonit eurot. 2015. aasta lõpuks olid kõik sihtfondi vahendid välja laenatud. Täiendavalt anti laenu ka sihtfondi laekunud intresside arvelt. Sihtfondi laenuportfell oli 2017. aasta lõpuks 4,1 miljonit eurot ja laenulepinguid on kokku 14. Seisuga 31.12.2017 oli sihtfondi laenude moodustatud allahindlusi summas 1 546 930 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudele teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse 173 287 eurot. 31.12.2017 seisuga oli kalanduse sihtfondi puhaskäibeväärtus 2 803 003 eurot.

Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest moodustati uus vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond (KFI käibelaenu sihtfond). 31.12.2017 seisuga on KFI käibelaenu sihtfondi vahenditest sõlmitud 8 laenulepingut ja laenuportfelli suurus 525 000 eurot. 2017. aastal sõlmiti 3 laenulepingut summas 225 000 eurot. KFI käibelaenu sihtfondi laenudele on 31.12.2017 seisuga moodustatud allahindlusi summas 168 750 eurot. Sihtfondi

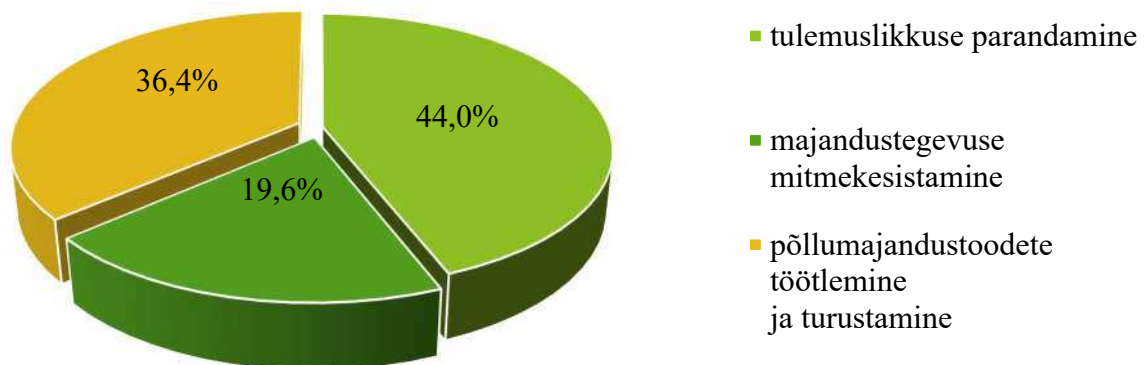
vahenditest väljastatud laenudelt teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse summas 19 825 eurot. KFI käibelaenu sihtfondi puhasväärtus seisuga 31.12.2017 on 583 984 eurot.

2015. aasta lõpus allkirjastas sihtasutus Maaeluministeeriumiga rahastamislepingu nr 137, kalanduse tootjate ühenduste investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi haldamiseks.

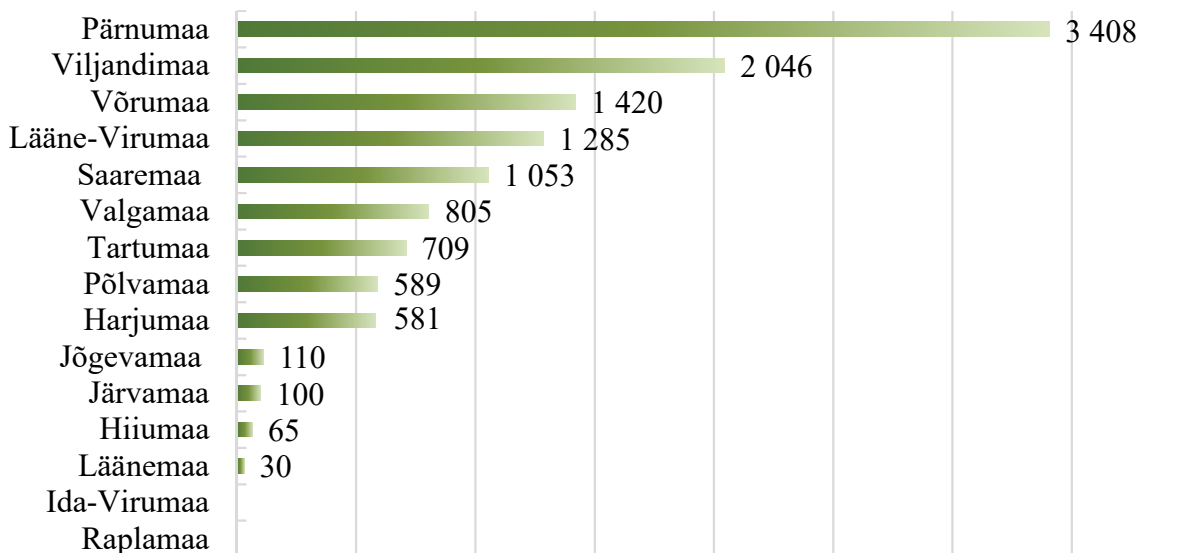
Sihtfondi eraldati ministeeriumi poolt vahendeid summas 1,1 miljonit eurot. 2016. aastal väljastati sihtfondist laene summas 1,1 miljonit eurot ning aasta lõpuks olid kõik sihtfondi vahendid välja laenatud. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse 32 326 eurot. 31.12.2017 seisuga on sihtfondi laenudele moodustatud allahindlus 53 876 eurot. Kalapüügiühistute sihtfondi puhasväärtus seisuga 31.12.2017 on 1 050 803 eurot.

Sihtasutus allkirjastas Maaeluministeeriumiga 29.01.2016 Rahastamislepingu nr 10, Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks (MAK sihtfond). 31.12.2017 seisuga oli Maaeluministeerium teinud sihtfondi sissemaksid kokku summas 25 471 975 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse summas 398 653 eurot. 31.12.2017 seisuga on sihtfondi laenude allahindlus 525 289 eurot. Fondi valitsemistasu arvestatakse aastas baastasuna 0,5% rahastamisvahendile tehtud sissemaksetest ja tulemustasuna 1% laenusaaajatele laenude vormis väljastatud summadel. MAK sihtfondi puhasväärtus seisuga 31.12.2017 oli 25 113 505 eurot.

MAK rahastamisvahendist sõlmiti 2017. aastal 50 laenulepingut kokku summas 12,2 miljonit eurot. MAK sihtfondist antud laenude jagunemist meetmete lõikes on kujutatud joonisel 5. Joonisel 6 on välja toodud MAK sihtfondi laenud maakonniti.

Joonis 5. MAK sihtfondi laenud meetmete lõikes

Joonis 6. MAK sihtfondi laenud maakondade lõikes

Sihtasutus allkirjastas Maaeluministeeriumiga 17.01.2017 Halduslepingu nr 16, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rahastamisvahendite haldamiseks ja rakendamiseks. Halduslepingu alusel on sihtasutusel õigus valitsemistasule, mis arvestatakse aastas baastasuna 0,5% rahastamisvahendile tehtud sisse maksetest ja tulemustasuna 1% laenusajatele laenude vormis väljastatud summadelt.

Halduslepingu lisa 1 alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „Kala töötlemisega alustavate või tegelevate mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 3 200 000 eurot.

Maaeluministeerium oli teinud sihtfondi sisse makseid seisuga 31.12.2017 kokku 800 000 eurot. Rahastamisvahendist sõlmiti 2017. aastal 5 laenulepingut, kokku summas 410 000 eurot. Sihtfondi vahenditest välja antud laenudelt teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse summas 6 587 eurot. Sihtfondi laenude allahindlus on seisuga 31.12.2017 16 500 eurot ja sihtfondi puhasväärtus 790 087 eurot.

Halduslepingu lisa 2 alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „Kala töötlemisega alustavate või tegelevate ettevõtete investeerimislaen“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 4 000 000 eurot.

Maaeluministeerium oli seisuga 31.12.2017 teinud sihtfondi sisse makseid kokku 1 000 000 eurot. Rahastamisvahendist sõlmiti 2017. aastal 2 laenulepingut, kokku summas 556 714 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti perioodi jooksul tekkepõhiseid intresse 9 387 eurot. Sihtfondi laenudele ei ole 31.12.2017 seisuga allahindlust tehtud, sihtfondi puhasväärtus on 1 009 387 eurot.

Sihtasutus allkirjastas Maaeluministeeriumiga 13.06.2017 Halduslepingu nr 16 muutmise lepingu nr 177, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rahastamisvahendite haldamiseks ja rakendamiseks.

Muutmise lepingu alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „Vesiviljelustoodete tootmisega alustavate või tegelevate ettevõtete investeerimislaen“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 4 000 000 eurot. Maaeluministeerium oli seisuga 31.12.2017 teinud sihtfondi sisse makseid kokku summas 1 000 000 eurot. Rahastamisvahendist laenulepinguid 2017. aastal ei sõlmitud. Sihtfondi puhasväärtus seisuga 31.12.2017 on 1 000 000 eurot.

3. Nõuandeteenuse pakkumine

Alates 2015. aasta juulist töötab Maaelu Edendamise Sihtasutuse osana põllu- ja maamajanduse nõuandesüsteem, mis pakub maapiirkondade ja väikelinnade ettevõtjatele nõustamisteenuseid neile olulistest valdkondades. Maaeluministeeriumiga sõlmitud käsunduslepingu nr 180 alusel on põllumajandustootjate nõustamisel võimalik kasutada Maaelu Arengukava (MAK) vahenditest rahastatavat nõuandetoetust, mis on olenevalt valdkonnast kuni 90% nõustamise mahust, kuid mitte enam kui 3 000 eurot ettevõtja kohta aastas.

Nõuandeteenistust käsitletakse eraldiseisva majandusüksusena, millel on oma eelarve. Nõuandeteenistuse tegevust planeerib ja nõustab nõuandev nõukoda, kuhu kuuluvad Maaeluministeeriumi, põllumeeste esindusorganisatsioonide, teadusasutuste, jt huvitatud osapoolte esindajad.

Nõuandeteenuste osutamiseks töötas seisuga 31.12.2017 nõuandeteenistuses töölepingu alusel 21 konsulenti ning käsunduslepingu alusel 44 konsulenti.

2017. aastal osutati käsunduslepingu nr 180 alusel nõuandeteenuseid 612 kliendile, kellega sõlmiti 754 nõustamislepingut. Lepingute summaarne maht oli 21 480 tundi. Enim osutati nõuandeteenuseid loomakasvatuse, taimekasvatuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas.

Nõuandeteenustest saadud müügitulu moodustas 2017. aastal 770 285 eurot.

4. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

Põllumajandusministeeriumiga sõlmitud halduslepingu nr 297 punkti 1.4 kohaselt korraldati 2017. aastal e-PRIA tugiteenuse pakkumist. Eesmärgiks oli juhendada pindalatoetuste taotlemise perioodil e-PRIA kaudu toetust taotlemaid isikuid ja suurendada läbi e-PRIA esitatavate andmete ning dokumentide osakaalu. Sihtrühmaks, kellele tuge pakuti, olid põllumajandustootjad, põllumajandussaaduste töötlejad ja turustajad ning teised maapiirkonnas tegutsevad ettevõtjad ja isikud, kes soovisid taotleda või kasutada PRIA pakutavaid teenuseid. Konsulendid juhendasid e-PRIA kasutamise valdkonnas kokku 3 892 klienti.

Seoses linnugripi laialdase levikuga Euroopas, sealhulgas lähiriikides, juhendasid sihtasutuse konsulendid vastavalt Maaeluministeeriumi poolt 04.04.2017 antud juhistele lindude kevadise rände ajal linnukasvatajaid bioohutusmeetmete rakendamisel. Kokku juhendati bioohutusmeetmete valdkonnas 849 linnupidajat.

5. Maaelu maine kujundamine

Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustas 2017. aastal taas maapiirkonna ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud panuse maaelu maine kujundamisele ning kes on oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti järgmised aunimetused: parim lihavedelisekarjakasvataja, parim piimakarjakasvataja, parim taimekasvataja, parim maamajanduseriala õpetaja, parim maamajanduseriala õpilane.

Sihtasutus on 2003. aastast kutsekoolide maamajanduserialade õpilastele maksnud õppetootust. Õppetootuse eesmärk on suunata noori kutseharidust omandama, tagamaks maaettevõtjaile haritud tööjõudu. Õppetootuste suurus sõltub õpiedukusest ja õppevormist. Aruandeaastal uusi õppetootuste lepinguid juurde ei sõlmitud, olemasolevate lepingute alusel maksti toetusi kokku 15 614 eurot 63 õpilasele.

Alates 2016. aastast on MES lõpetanud järk-järgult toetuse maksmise ning uusi lepinguid juurde ei sõlmita. Maksmist jätkatakse vaid nendele õpilastele, kellega on leping juba sõlmitud. Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele ühekordse toetuse määramise raames arvestati toetust kahele Eesti Maaülikooli üliõpilasele 1250 eurot. 2017. aastal maksti õppetootusi sihtasutuse oma tuludest, ka 2018. aastal maksab sihtasutus toetusi omavahendite arvelt.

Sihtasutus on oma tegevuse jooksul õppetoetust kokku maksnud 1,88 miljonit eurot.

6. Arendustegevus

Sihtasutus töötas 2017. aastal välja käenduse toote „proportsionaalne käendus“ ning uuendas seniseid fikseeritud käenduse andmise tingimusi. Sihtasutus hakkas nii proportsionaalset kui uute tingimustega fikseeritud käendust pakkuma alates 2017. aasta detsembrikuust.

Seoses vajadusega uuendada koostöölepinguid pankadega on sihtasutus pidanud läbirääkimisi krediitiasutustega. Uue koostööleppe allkirjastamiseni pankadega 2017 aastal ei jõutud.

Maaeluministeriumiga alustati läbirääkimisi loodava Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks 2016. aasta sügisel. Sihtfondi algseks rahaliseks mahuks on 7,2 miljonit eurot. Rahastamisleping EMKF sihtfondi haldamiseks sõlmiti Maaeluministeriumiga 18.01.2017. Esialgelt oli plaanitud kala töötlemisega alustavatele või tegelevatele ettevõtetele käivitada kaks finantstoodet: „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ ja „Pikaajaline investeerimislaen“. 13.06.2017 muudeti EMKF sihtfondi haldamise lepingut ja lisati üks uus finantstode: „Vesiviljelustoodete tootmisega alustavate või tegelevate ettevõtete investeerimislaen“.

7. Töökeskkond ja töötajad

Majandusaastal olulisi muudatusi sihtasutuse töötajaskonnas ei toimunud. Nõuandeteenust koordineerivasse valdkonda lisandus üks töötaja. Finantsteenuste valdkonda lisandus kaks töötajat, kelle värbamise vajaduse tingis käendus- ja laenuportfelli jätkuv tõus.

Seisuga 31.12.2017 oli töölepingu alusel töötavaid töötajaid 34: finantsteenuste valdkonnas 9 ja nõuandeteenistuse valdkonnas 25 töötajat, sealhulgas 21 konsulenti.

Juhatuse koosseisus toimus muudatus, kuni 30.06.2017 kuulus juhatusse 3 liiget, alates 01.07.2017 on juhatuses 2 liiget.

Nõukogu koosseis muutus 2017. aastal mitmel korral: tagasi kutsuti 9 ja määrati 6 liiget. 31.12.2017 seisuga oli sihtasutuse nõukogus 10 liiget.

Töötajate täiendkoolitamise kavandamisel jätkati varasema praktikaga, mille kohaselt sobivate koolituste valimisel lähtutakse töötaja vajadustest ning juhatuse tähelepanekutest. Koostati töökohtade riskianalüüs, viidi läbi tuleohutusealane instrueerimine ja tulekahjuõppus, määrati esmaabiandja. Täiendati ning süstematiseeriti dokumendihaldussüsteemi ning töötajate andmete kajastamist süsteemis.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	33 957 801	33 858 915	2
Nõuded ja ettemaksed	7 973 126	6 977 320	3
Kokku käibevarad	41 930 927	40 836 235	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	38 455 144	26 473 989	3
Materiaalsed põhivarad	1 567 191	1 160 227	5
Kokku põhivarad	40 022 335	27 634 216	
Kokku varad	81 953 262	68 470 451	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	398 607	443 389	7
Eraldised	1 951 332	1 930 516	8
Kokku lühiajalised kohustised	2 349 939	2 373 905	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	32 350 770	20 845 032	7
Eraldised	6 230 141	5 576 349	8
Kokku pikaajalised kohustised	38 580 911	26 421 381	
Kokku kohustised	40 930 850	28 795 286	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	33 206 971	33 206 971	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	6 468 194	5 406 954	
Aruandeaasta tulem	1 347 247	1 061 240	
Kokku netovara	41 022 412	39 675 165	
Kokku kohustised ja netovara	81 953 262	68 470 451	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	922 806	937 504	10
Netotulu finantsinvesteeringutelt	940 240	870 600	11
Tulu ettevõtlusest	3 031 714	2 502 601	12
Muud tulud	5 194	81 890	13
Kokku tulud	4 899 954	4 392 595	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-174 245	-173 702	14
Mitmesugused tegevuskulud	-2 095 431	-1 826 471	15
Tööjõukulud	-1 219 167	-1 247 143	16
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-39 068	-36 713	5
Muud kulud	-24 796	-47 326	17
Kokku kulud	-3 552 707	-3 331 355	
Põhitegevuse tulem	1 347 247	1 061 240	
Aruandeaasta tulem	1 347 247	1 061 240	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	1 347 247	1 061 240	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	39 068	36 713	5
Muud korrigeerimised	0	160	
Kokku korrigeerimised	39 068	36 873	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-12 976 961	-7 801 623	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	12 135 564	15 607 683	7,8
Kokku rahavood põhitegevusest	544 918	8 904 173	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-446 032	-25 618	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-446 032	-25 618	
Kokku rahavood	98 886	8 878 555	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	33 858 915	24 980 360	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	98 886	8 878 555	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	33 957 801	33 858 915	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2015	33 206 971	5 406 954	38 613 925
Aruandeaasta tulem	0	1 061 240	1 061 240
31.12.2016	33 206 971	6 468 194	39 675 165
Aruandeaasta tulem	0	1 347 247	1 347 247
31.12.2017	33 206 971	7 815 441	41 022 412

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse asutajaõigusi teostab Eesti Vabariigi Maaeluministeerium. Sihtasutuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet.

Sihtasutuse tegevust laenamisel, tagamisel, toetamisel, finantskorraldusvahendite rakendamisel ja sihtfondide haldamisel reguleerivad Euroopa Komisjoni riigiabi load, teatised, määrused ning Maaelu ja Põllumajandusturu ning Kalandusturu korraldamise seadus.

Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on Maaelu Edendamise Sihtasutus riigi sihtasutus.

Sihtasutuse tegevus finantseerijana on krediidi andmine maaettevõtjatele ja mittetulundusühingutele otse või läbi edasilaenavate institutsioonide, milleks on pangad, liisingettevõtted ja hoiu-laenuühistud. Sihtasutuse käsutuses olev raha laenatakse edasi sihtotstarbeliselt. Käesoleva aruande koostamise hetkel ei oma sihtasutus kohustust maksta finantseerimisasutuste, maaettevõtjate ja mittetulundusühingute poolt sihtasutusele tagasi makstud summasid tagasi riigieelarvesse. Sihtasutuse põhikirja kohaselt antakse sihtasutuse lõpetamise korral tema likvideerimisel järelejäänud vara üle autajale (Eesti Vabariigile).

Sihtasutuse tegevus tagajana on käendada või garanteerida finantseerimisasutuste ees maaettevõtjate ja mittetulundussektori laene.

Sihtasutuse käendus on tagatis ettevõtja ja mittetulundussektori võlakohustustele. Sihtasutuse tegevus finantskorraldusvahendite rakendajana on sihtfondide haldamine. Sihtfondide haldamisel on sihtasutusel õigus valitsemistasule, mille suurus ja finantseerimisallikas lepitakse kokku sihtasutuse ja maaeluministeeriumi vahelistes rahastamis või halduslepingutes.

Toetustest annab sihtasutus toetusi kutseõppeasutuste maamajanduslike erialade õpilastele ja riigieelarve seadusest ning teistest seadustest ja määrustest tulenevaid sihtotstarbelisi toetusi ja tasusid.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas raamatupidamise seaduse ja Eesti finantsaruandluse standardiga.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Kuna Maaelu Edendamise Sihtasutus on riigi valitseva mõju all olev sihtasutus on ta avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist tulenevalt riigiraamatupidamiskohustuslane ja tal on kohustus esitada saldoandmikke.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Äriregistri teabesüsteemis. Koostamisel on kasutatud Äriregistri teabesüsteemi vorme ja lisasid, mis osaliselt erinevad oma esitlusviisi poolest avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi arvestuspõhimõtetest.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, aktsiaid, väärtpabereid, viitlaekumisi ning lühi- ja pikaajalisi laene ja nõudeid.

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus.

Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarad on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta bilansipäevast kajastatakse pikaajaliste laenedena. Lühiajaliste laenedena kajastatakse lühiajalisi laene ja pikaajaliste laenede lühiajalist osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab Maaelu Edendamise Sihtasutus omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha ja pangakontode kirjel olevaid arvelduskontode jääke krediidiasutustes ja riigikassas (v.a arvelduskrediit) ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Sihtasutuse rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju põhitegevusega seotud varade ning kohustiste saldode muutused. Investeerimis- ja

finantseerimistegevused on kajastatud otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutatehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanga välisvaluutakursside alusel. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus välisvaluutas tehinguid teostanud ega saanud välisvaluutatehingutest kasumeid ega kahjumeid.

Finantsinvesteeringud

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ja ettemakseid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kui aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Laenude hindamine

Sihtasutus tegutseb pankade ja liisingfirmade finantseerijana, mis annavad saadud finantseeringu edasi lepinguliselt määratletud klientidele. Samuti annab sihtasutus otselaene vastavalt nõukogu poolt kinnitatud laenumetmetele.

Allahindlused võimalike laenukahjumite katteks seisuga 31. detsember 2017 ja 2016 on kajastatud vastavalt sihtasutuse riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhendis kehtestatud arvestuspõhimõtetele ning näitavad tõenäolise kahjumi hinnangulist suurust. Ebatõenäoliselt laekuvad laenud koosnevad individuaalsest allahindlusest sihtasutuse poolt hoiu-laenuühistutele ja otse laenusaaajale antud laenudele. Laenu klassifitseeritakse nelja riskiklassi: korras, riskantne, kahtlane ja kardetav.

Allahindluse taseme määramisel on arvestatud olulisi teadaolevaid tegureid, mis mõjutavad laenude tagasisaamist ning tagatise olemasolu korral selle väärtust. Lõplikud kahjumid võivad erineda antud hinnangutest. Allahindluse tegemisel arvestatakse eelkõige järgnevaid faktoreid: tagatise olemasolu ja piisavus, laenaja finants-majanduslik olukord, laenaja maksekäitumine, meetmed, mida on tarvitusele võetud probleemse kliendi finantsolukorra parandamiseks, bilansipäeva eelne ja järgne turu üldseisund ning sündmused.

Kulu ebatõenäoliselt laekuvate laenusummade allahindlusest kajastatakse perioodi tulemiaruaande kirjel "Mitmesugused tegevuskulud". Aruandeperioodil laekunud, kuid eelnevalt allahinnatud laenuõuded ning allahindluse vähendamised kajastatakse samal kulukirjel vastukandena. Intressi mittekanvavad laenud ja turuintressimäärast erineva intressimääraga laenud kajastatakse nõude tekkimisel nüüdisväärtuses kasutades sihtasutuse sisemist intressimäära ning nõude nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahe on amortiseeritud nõude maksmistähtajani jäänud perioodi jooksul. Laenude ümberhindlus nüüdisväärtusesse kajastatakse tulemiaruaande kirjel "Netotulu finantsinvesteeringutelt".

Vastavalt sihtasutuse nõukogu otsusele on sihtasutuse sisemine intressimäär (baasintress) Euroopa Keskpanga poolt avaldatud Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5%. Aruandeperioodil sihtasutus ei ole andnud sisemisest intressimäärast madalama intressiga laene ning sihtasutuse bilansis nüüdisväärtusesse ümberhinnatud laene ja nõudeid ei ole.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Põhivara kulumit arvestatakse lineaarmetodil, lähtudes vara majanduslikult kasulikust elueast. Kuluminormid on sihtasutuses kasutusel olevatel põhivara gruppidel alljärgnevad:

- masinad ja seadmed 33-40%;
- kontoriinventar 25-33%;
- transpordivahendid 20%;
- ehitised 2%;
- kunstiteosed 0%;
- maa 0%.

Tulenevalt Avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendist on materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute ja bioloogilise vara arvelevõtmise piirmäär 5 000 eurot ilma käibemaksuta.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000**Rendid**

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tasumata arveid, viitvõlgasid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi ja eraldisi.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud kohustise eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi. Kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Kõik teadaolevad finantskohustised ja eraldised kajastatakse bilansis, kui nende suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata ning nende realiseerumine on tõenäoline.

Finantskorraldusvahendi sihtfondid

Sihtasutus valitseb vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfondi), kalanduse tootjate investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfondi), vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfondi (KFI käibelaenu sihtfond) ning Euroopa Liidu 2014-2020 finantsperioodi Eesti maaelu arengukava (MAK-i) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF-i) vahendite baasil loodud sihtfonde.

KFI käibelaenu sihtfond moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud maksetest vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete käibekapitali laenude finantseerimiseks. MAK sihtfondi eesmärgiks on finantseerida põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise ning maaettevõtluse mitmekesistamise valdkonnas kavandatavaid investeringuid ja EMKF sihtfondide eesmärgiks on finantseerida kalatöötlemise ja vesiviljeluse valdkonnas kavandatavaid investeringuid.

Sihtasutus valitseb sihtfondide vahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel. Sihtfondide vahendeid hoitakse sihtasutuse varast lahus. Sihtasutuse ülesanne on laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediivõimelisuse hindamine, krediteerimisotsuste langetamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja haldamine s.h. iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangu andmine portfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtfondide laenudest tulenevad hüved ja riskid ei ole seotud sihtasutuse põhitegevuse tulemiga. Sihtfondide vahenditest laenugevuse korraldamiseks kasutab sihtasutus oma laenugevuses juba kehtivaid reegleid, mis on kooskõlastatud Maaeluministeeriumiga.

Sihtasutuse ja sihtfondide laenugevust reguleerivad dokumendid on järgmised:

sihtasutuse põhikirja; laenude ja laenu tagatiste teenindamise, krediidiriski jälgimise ning allahindluste ja eraldiste moodustamise põhimõtted; riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhend; nõuete lootusetuks tunnistamise kord; nõuete võõrandamise kord; rahaliste vahendite kasutamise kord ja arvestus.

Sihtfondide vahenditest antavate laenude kriteeriumid on fikseeritud rahastamislepingutes. Sihtfondide vahenditest antava laenu intress ei ole madalam, kui krediidi- või finantseerimisasutuse laenuotsuse tingimustes või intressi määramise aluseks on krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediidireiting või intress määratakse Euroopa Komisjoni viite ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist vastavalt ettevõtja krediidireitingule ja pakutavale tagatisele. Kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksamise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediidireitingut (näiteks tegevust alustavad ettevõtjad) suurendatakse Eesti Vabariigile kehtestatud baasmäära vähemalt 400 baaspunkti võrra.

Sihtfondide väärtuse hindamine ja vahendite tagastamise põhimõtted

Sihtfondi vara puhasväärtuse määramiseks arvutatakse sihtfondi varade väärtus, millest arvatakse maha nõuded sihtfondi vastu, mis tulenevad valitsemistasudest ja muudest sihtfondi valitsemisega seotud Maaeluministeeriumi poolt eelaktsepteeritud (lubatud) kuludest. Vara väärtuse määramise põhimõtete ja meetodite valikul ning kasutamisel arvestab sihtasutus lisaks õigusaktidele ja rahastamise lepingule üldist õigustatud huvi ning sihtfondi liiki, poliitikat, kehtivaid reegleid ja standardeid, samuti võimalike alternatiivsete hindamismeetodite põhimõtteid ja nende usaldusväärsust. Õiglase väärtuse (vara tõenäoline müügihind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustust teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus) leidmisel, teeb sihtasutus hindamise otsuse ja hindamise põhimõtted üldjuhul dokumenteeritud viitega ning neid piisava selgusega kirjalikult põhjendades.

Sihtfondide rahaliste vahendite jääk kontol (hoius) võetakse arvesse nominaalväärtuses. Debitoorse võlgnevuse õiglase väärtuse määramisel hinnatakse debitoorsed võlgnevused tõenäoliselt laekuvates summades. Kui see aga ei ole võimalik või asjakohane, siis

kasutatakse teisi eelkõige üldtunnustatud meetodeid. Kinnisasja väärtus määratakse atesteeritud kinnisvarahindaja poolt antud hindamisakti alusel või muul sihtfondide tingimustes sätestatud viisil. Muu võimaliku sihtfondide vara väärtuseks on selle õiglase väärtus. Avaldatud sihtfondide vara puhasväärtus kehtib kuni järgmise puhasväärtuse avaldamiseni.

Sihtfondide vahenditest on abikõlblikud ka laenude väljastamisega tekkinud kahju ja sihtfondide varade ümberhindamise kulu. Sihtfondide raames välja antud laenudest sihtasutusele tekkinud kahju hüvitamine toimub sihtfondide vahendite arvelt ka pärast sihtfondide tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppu. Kalanduse sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2015. aasta ning Kalapüügiühistute sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 30. juunini 2016. aastani. Kalanduse kui ka Kalapüügiühistute sihtfondi laekunud kõik rahalised vahendid laenati välja abikõlblikkuse perioodil ja seetõttu ei tekkinud sihtasutusel kohustust sihtfondi laekunud vahendite tagastamiseks.

MAK ja EMKF sihtfondide raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2023. aastani. Sihtasutus tagastab PRIA-le 31. detsembril 2023. aasta seisuga kasutamata rahalised vahendid hiljemalt 1. märtsiks 2024. aastal.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Käendatud laenude riskide hindamine ja käenduskahjumite eraldiste moodustamine

Eraldis käenduskahjumite katmiseks väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda käendatava laenu mittetagastamisest laenusaaaja poolt krediidiasutustele, mille tulemusena kuulub käenduse ulatuses (maksimaalselt 80% laenusaldost) laen tasumisele sihtasutuse poolt. Nimetatud kahjude katteks on moodustatud eraldis.

Sihtasutuse poolt käendatud laenude hindamisel kasutatakse nelja kategooriat, kus laenude riskitase ulatub korras laenudest kuni kahjumisse kantavate laenudeni. Vastavalt laenu riskitasemele moodustatakse käenduskahjumite eraldised iga laenu kohta individuaalselt. Riskikategooriasse paigutamise aluseks on iga käendatava laenu analüüs, mille käigus hinnatakse laenu saaja finantsmajanduslikku olukorda ja võimekust tasuda laenu põhiosa ning intressimakseid.

Tingimuslikud varad ja nende kajastamine

Tingimuslik vara on võimalik vara, mille realiseerumine ei ole kindel. Tingimuslikke varasid ei kajastata sihtasutuse bilansis, kuid informatsioon oluliste tingimuslike varade kohta avalikustatakse aruande lisades. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke varasid, mille realiseerumine on vähemtõenäoline kui mitterealiseerumine. Analoogselt bilansis kajastatud varadega hoitakse sihtasutuse tingimuslikke varasid ja sihtfondide tingimuslikke varasid lahus ning nende osas peetakse eraldi arvestust.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine toimub riigieelarvest Maaeluministeeriumi kaudu.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele. Toetuste maksmise mahud ja saajad kinnitatakse sihtasutuse nõukogu otsustega.

Tulud

Sihtasutuse tulu koosneb käendustasudest, sihtfinantseerimisest ja toetustest, käendus- ja sihtfondide valitsemistasudest ning intressi- ja nõustamisteenuste tulust. Käendustasu teenitakse krediidid- ja finantseerimiasutustele väljastatud käendukohustuse eest. Intressitulu teenitakse väljastatud laenudelt (s.h edasilaenavatelt finantsinstitutsioonidelt), tähtajalistelt deposiitidelt, võlakirjadelt ja pangakontode saldodelt. Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Tulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Sihtasutuse kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Seotud osapooled

Sihtasutuse seotud osapoolteks on loetud:

- Sihtasutuse tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis

ei vasta õigusaktidele või Sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Nõudmiseni hoiused krediidasutustes	4 313 686	2 211 984
Nõudmiseni hoiused Riigikassas	4 724 365	3 074 170
Sihtfondide nõudmiseni hoiused Riigikassas	11 919 750	11 572 761
Tähtajalised hoiused krediidasutustes ja Riigikassas	13 000 000	17 000 000
Kokku raha	33 957 801	33 858 915

Lühiajaliste ja katkestatavate hoiuste keskmine intressimäär 2017. ja 2016. oli vastavalt 1,24% ja 1,23%.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	192 165	192 165	0	0	
Ostjateit laekumata arved	192 165	192 165	0	0	
Muud nõuded	276	276	0	0	
Ettemaksed	4 461	4 461	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	3 884	3 884	0	0	
Muud makstud ettemaksed	577	577	0	0	
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	298 978	298 978	0	0	
Käendustasude nõuded	804 362	804 362	0	0	
Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel	11 782 789	2 018 744	6 370 878	3 393 167	
Laenud ettevõtjatele	13 007 921	2 135 687	6 674 489	4 197 745	
Laenud hoiu-laenuühistutele	1 143 104	812 020	331 084	0	
Laenud mittetulundusühingutele	489 897	263 604	226 293	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-1 921 313	-395 219	-959 931	-566 163	
Laenud vesiviljeluse sihtfondist	4 085 802	300 473	2 859 080	926 249	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud vesiviljeluse sihtfondist	-1 546 930	-113 762	-1 082 480	-350 688	
Laenud Kalapüügiühistute sihtfondist	1 077 520	1 077 520	0	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud Kalapüügiühistute sihtfondist	-53 876	-53 876	0	0	
Laenud KFI käibelanu sihtfondist	525 000	237 767	287 233	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud KFI käibelaenu sihtfondist	-168 750	-76 425	-92 325	0	
Laenud EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondist	410 000	33 308	376 692	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondist	-16 500	-1 340	-15 160	0	
Laenud MAK sihtfondist	16 281 939	448 864	4 590 670	11 242 405	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud MAK sihtfondist	-525 289	-14 481	-148 105	-362 703	
Laenud EMKF kalatöötlemise investeerimislaua sihtfondist	556 714	0	5 694	551 020	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud EMKF kalatöötlemise investeerimislaua sihtfondist	0	0	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	46 428 270	7 973 126	19 424 112	19 031 032	

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	152 592	152 592	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	152 592	152 592	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	92	92	0	0	4
Muud nõuded	7 142	7 142	0	0	
Ettemaksed	6 234	6 234	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	6 234	6 234	0	0	
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	252 426	252 426	0	0	
Käendustasude nõuded	617 552	617 552	0	0	
Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel	11 652 805	2 698 720	5 593 701	3 360 384	
Laenud ettevõtjatele	10 314 422	1 261 990	6 578 278	2 474 154	
Laenud hoiu-laenuühistutele	1 523 557	677 079	846 478	0	
Laenud mittetulundusühingutele	513 720	321 144	189 513	3 063	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-889 024	-175 413	-545 079	-168 532	
Laenud vesiviljeluse sihtfondist	4 085 802	77 778	2 456 173	1 551 851	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud vesiviljeluse sihtfondist	-1 393 680	-26 530	-837 809	-529 341	
Laenud Kalapüügiühistute sihtfondist	1 077 520	1 077 520	0	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud Kalapüügiühistute sihtfondist	-53 876	-53 876	0	0	
Laenud KFI käibelaenu sihtfondist	300 000	37 583	262 417	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud KFI käibelaenu sihtfondist	-168 750	-21 140	-147 610	0	
Laenud MAK sihtfondist	5 614 000	68 391	2 119 906	3 425 703	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud MAK sihtfondist	-161 225	-1 964	-60 880	-98 381	
Kokku nõuded ja ettemaksed	33 451 309	6 977 320	16 455 088	10 018 901	

Ostjatelt laekumata arvetes on seisuga 31. detsember 2017. a. kajastatud PRIA-st laekumata sihtotstarbelised toetused ja nõuded nõustamisteenuse klientidele.

Krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel antud laenude keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2017. a. ja 2016. a. oli vastavalt 1,08% ja 1,20%. Sihtasutuse otselaenude keskmine tootlus (laenud ettevõtjatele, laenud hoiu-laenuühistutele ja laenud mittetulundusühingutele) seisuga 31. detsember 2017. a. ja 2016. a. oli vastavalt 4,64% ja 4,74%. Sihtasutuse omavahenditest antud laenude keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2017. a. ja 2016. a. oli vastavalt 2,98% ja 2,83%. Kõikide laenude alusvaluuta on euro.

Laenude allahindlus on moodustatud sihtasutuse otselaenudele. 2017. aastal on ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete saldo kasvanud summas 1 032 289 eurot. Informatsiooni ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu kohta vaata Lisa 15. Sihtotstarbelistele laenudele, mis on laenatud läbi litsentseeritud krediitiasutuste või nende kontserni kuuluvate finantseerimisasutuste, allahindlus puudub, sest kõik laenude tagastamisega seotud riskid kannavad krediitiasutused. Kui laenu saanud ettevõtja sattub makseraskustesse, peab krediitiasutus lepingu kohaselt laenu ikkagi Sihtasutusele tagasi maksma.

Kalanduse sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 14 laenulepingut ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 4 085 802 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 291 843 eurot ja keskmiseks intressiks oli 4,03%. Kalanduse sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2017. a. moodustatud allahindlusi summas 1 546 930 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

Kalapüügiühistute sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 1 laenuleping ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 1 077 520 eurot. Laenu intressiks oli 3,00%. Kalapüügiühistute sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2017. a. moodustatud allahindlusi summas 53 876 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest moodustati uus vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond (KFI käibelaenu sihtfond). KFI käibelaenu sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 8 laenulepingut ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 525 000 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 65 625 eurot ja keskmiseks intressiks oli 4,8 %. KFI käibelaenu sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2017. a. moodustatud allahindlusi summas 168 750 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 5 laenulepingut ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 410 000 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 82 000 eurot. EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2017. a. moodustatud allahindlusi summas 16 500 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 2 laenulepingut ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 556 714 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 278 357. EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondi laenudele seisuga 31. detsember 2017. a. allahindlusi moodustatud ei ole. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

EMKF vesiviljeluse sihtfondi vahenditest seisuga 31. detsember 2017. a. laene väljastatud ei ole.

MAK sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2017. a. sõlmitud 82 laenulepingut ja laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2017. a. oli 16 281 939 eurot. Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 185 022 eurot ja keskmiseks intressiks oli 3,0 %. MAK sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2017. a. moodustatud allahindlusi summas 525 289 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 7.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	1 323	0	1 952
Käibemaks	0	706	92	0
Üksikisiku tulumaks	0	16 807	0	18 104
Sotsiaalmaks	0	41 164	0	35 530
Kohustuslik kogumispension	0	1 378	0	1 690
Töötuskindlustusmaksed	0	1 880	0	1 898
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	63 258	92	59 174

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Maa	Ehitised			Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Kokku
			Transpordi- vahendid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2015							
Soetusmaksumus	68 350	1 079 945		52 779	52 779	68 794	1 269 868
Akumuleeritud kulum	0	-28 640		-42 795	-42 795	-26 951	-98 386
Jääkmaksumus	68 350	1 051 305		9 984	9 984	41 843	1 171 482
Ostud ja parendused	0	16 151		0	0	9 467	25 618
Amortisatsioonikulu	0	-21 480		-6 200	-6 200	-9 033	-36 713
Muud muutused						-160	-160
31.12.2016							
Soetusmaksumus	68 350	1 096 095		43 426	43 426	58 982	1 266 853
Akumuleeritud kulum	0	-50 119		-39 642	-39 642	-16 865	-106 626
Jääkmaksumus	68 350	1 045 976		3 784	3 784	42 117	1 160 227
Ostud ja parendused	425 000	1 457	19 575		19 575		446 032
Amortisatsioonikulu	0	-21 479	-3 589	-3 784	-7 373	-10 216	-39 068
31.12.2017							
Soetusmaksumus	493 350	1 097 552	19 575	43 426	63 001	58 982	1 712 885
Akumuleeritud kulum	0	-71 598	-3 589	-43 426	-47 015	-27 081	-145 694
Jääkmaksumus	493 350	1 025 954	15 986	0	15 986	31 901	1 567 191

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	9 777	11 080
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2017	31.12.2016
12 kuu jooksul	7 142	10 442
1-5 aasta jooksul	15 885	10 267

Sihtasutus on sõlminud neli kontoriruumide rendilepingut nõuandeteenuse pakkumiseks. Pikemad lepingud on sõlmitud 2022. aastani. Kontoriruumid kasutatakse Kuressaare, Paide, Tartu, Pärnu, Haapsalu ja Võru linnas.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	16 193	16 193	0	0	
Võlad töövõtjatele	45 218	45 218	0	0	
Maksuvõlad	63 258	63 258	0	0	4
Saadud ettemaksed	273 938	273 938	0	0	
Vesiviljeluslaenude sihtfond	2 803 003	0	0	2 803 003	
Kalapüügiühistute sihtfond	1 050 804	0	0	1 050 804	
KFI käibelaenu sihtfond	583 984	0	0	583 984	
EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfond	1 009 387	0	0	1 009 387	
EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfond	790 087	0	0	790 087	
EMKF vesiviljeluslaenude sihtfond	1 000 000	0	0	1 000 000	
MAK sihtfond	25 113 505	0	0	25 113 505	
Kokku võlad ja ettemaksed	32 749 377	398 607		32 350 770	

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	12 933	12 933	0	0	
Võlad töövõtjatele	64 868	64 868	0	0	
Maksuvõlad	59 174	59 174	0	0	4
Muud võlad	13 529	13 529	0	0	
Saadud ettemaksed	292 885	292 885	0	0	
Vesiviljeluslaenude sihtfond	2 829 986	0	0	2 829 986	
Kalapüügiühistute sihtfond	1 029 253	0	0	1 029 253	
KFI käibelaenu sihtfond	569 219	0	0	569 219	
MAK sihtfond	16 416 574	0	0	16 416 574	
Kokku võlad ja ettemaksed	21 288 421	443 389	0	20 845 032	

Sihtasutus on sõlminud Maaeluministeeriumiga alltoodud rahastamis- ja halduslepingud erinevate sihtfondide haldamiseks. Lepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenu taotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, laenu vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenu väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine. Samuti iga-aastane laenuportfelli analüüs ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtasutusele maksti 2017.aastal sihtfondide valitsemistasusid summas 249 354 eurot (Lisa 12).

Sihtasutus sõlmis 10. detsembril 2012.aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr.381 vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfond) haldamiseks. Maaeluministeerium on teinud eelnendud perioodidel sihtfondi sissemaksid kokku summas

4 900 000 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2107. aastal intresse summas 173 287 eurot ja laenudele tehti allahindlusi summas 153 250 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3. Kalanduse sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 2 803 003 eurot.

Sihtasutus sõlmis 08.03.2016.a aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 381 muutmise lepingu nr 50, mille kohaselt moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest uus vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond (KFI käibelaenu sihtfond). Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2107. aastal intresse summas 19 825 eurot ja puudus vajadus laenude allahindluseks. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3. KFI käibelaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 583 984 eurot.

Sihtasutus sõlmis 14. detsembril 2015.aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr.137 kalanduse tootjate ühenduste investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfond) haldamiseks. Maaeluministeerium on eelmisel perioodil teinud Kalapüügiühistute sihtfondi sissemakseid kokku summas 1 077 520 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2017.aastal intresse summas 32 326 eurot ja puudus vajadus laenude allahindluseks. Kalapüügiühistute sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 1 050 803 eurot.

Sihtasutus sõlmis 29. jaanuaril 2016.aastal Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr.10 Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks (MAK sihtfond). Seisuga 31.detsember 2017.a. oli Maaeluministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 25 471 975 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2017. aastal intresse summas 330 314 eurot ja tehti allahindlusi summas 364 064 eurot. MAK sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 25 113 505 eurot.

Sihtasutus sõlmis 23. jaanuaril 2017.aastal Maaeluministeeriumiga Halduslepingu nr.16 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahendite baasil kolme sihtfondi loomiseks. Seisuga 31.detsember 2017.a. oli Maaeluministeerium teinud sihtfondisse sissemakseid kokku summas 2 800 000 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3. EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2017. aastal intresse summas 9 387 eurot ja puudus vajadus laenude allahindluseks. EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 1 009 387 eurot.

EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2017. aastal intresse summas 6 587 eurot ja tehti allahindlusi summas 16 500 eurot. EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aastal oli 790 087 eurot.

EMKF vesiviljeluslaenude sihtfondist 2017.aastal laene väljastatud ei olnud. EMKF vesiviljeluslaenude sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.detsember 2017. aasta oli 1 000 000 eurot.

Lisa 8 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2016	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2017
Käenduskahjude eraldis	7 506 865	800 698	-126 090	8 181 473
Kokku eraldised	7 506 865	800 698	-126 090	8 181 473
	31.12.2015	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2016
Käenduskahjude eraldis	7 593 592	1 224 488	-1 311 215	7 506 865
Kokku eraldised	7 593 592	1 224 488	-1 311 215	7 506 865

Eraldise suurenemine 2017. aastal on tingitud hinnangute muutusest laenu tagatisteks panditud varade väärtuste arvestamisel, laenuvõtjate bilanssidele tuginevate reitingute muutustest ning käendusportfelli mahu suurenemisest. Käenduskahjude eraldise moodustamiseks on tehtud kulu summas 787 759 eurot ja võetud eraldises arvele väljamakstud käenduste tagasimakseid summas 12 939 eurot. Informatsiooni käenduskahjude eraldiseks tehtud kulu kohta vaata Lisa 15. Eraldise kasutamisel on tehtud kolm käenduse avansilist väljamakset summas 126 090 eurot.

Eraldis on moodustatud tingimuslike kohustuste katteks, mida on kajastatud Lisas 9. Eraldise tõenäoline realiseerumise suurus 2018. aastal on sõltuvas ülesöeldud lepingute arvust ning laenu tagatisteks panditud varade väärtusest.

Väljamaksed kujutavad endast krediitiasutuste poolt ülesöeldud laenulepingutele tehtavaid kahju- ja ettemakseid. Ettemaksete puhul tehakse saadud kahju tasaarveldus ettemaksuga peale menetlusprotsesside lõppu ehk peale kõigi laenu tagatisteks vormistatud varade müüki. Seisuga 31. detsember 2017. aastal oli krediitiasutuste poolt üles öeldud 39 laenulepingut, mille puhul algatati panditud varade müügi protsess. Väljamakse ootel oleva eraldise suuruseks oli 1 951 332 eurot, mis moodustas 23,97% kogu käenduskahjude eraldisest.

Lisa 9 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Tingimuslikud kohustised		
AS SEB Pank	19 648 350	15 731 541
AS SEB Liising	123 643	132 566
Swedbank AS	35 847 314	35 117 768
Swedbank Liising AS	215 045	288 218
Luminor Bank AS	16 733 909	0
Luminor Liising AS	387 937	0
SIA UniCredit Leasing Eesti	5 257 663	2 873 312
Danske Bank Eesti filiaal	185 909	128 223
Coop Pank AS	3 599 823	2 068 653
Versobank AS	1 595 315	1 648 226
Tallinna Äripank AS	2 922 595	695 502
LHV Pank AS	1 747 934	2 827 618
Kehtna Hoiu-Laenuühistu	0	1 600
Tartu Hoiu-Laenuühistu	362 200	150 996
AS Citadele banka Eesti filiaal	455 503	406 263
OP Corporate Bank Eesti filiaal	4 118 643	4 158 178
OP Finance AS	361 754	248 901
Coop Liising AS	43 249	41 278
SIA UniCredit Leasing	332 099	366 390
Nordea Bank Finland Eesti filiaal	0	9 941 647
Nordea Finance Estonia	0	647 915
DNB Bank Eesti filiaal	0	622 147
Bigbank AS	0	300 936
Kokku tingimuslikud kohustised	93 938 885	78 397 878
Tingimuslikud varad		
Sihtasutuse tingimuslikud varad	582 882	582 882
Kalanduse sihtfondi tingimuslikud varad	471 478	473 457
Kokku tingimuslikud varad	1 054 360	1 056 339

Tingimuslikud kohustised

Seisuga 31. detsember 2017. aasta ja 2016. aasta oli sihtasutuse poolt käendatud laenude jääkväärtus krediidi-ja finantseerimisasutustes vastavalt 161 818 193 eurot ja 142 447 802 eurot. Sihtasutuse tinglik käenduskohustus moodustas sellest vastavalt 93 938 885 eurot ehk 58,0% ja 78 397 878 eurot ehk 55,0%.

Informatsiooni käendatud laenude võimalike kahjude katteks moodustatud eraldise kohta vaata Lisa 8.

Tingimuslikud varad

Sihtasutus kajastab tingimuslike varade all nõudeid pankroti- või täitemenetluses olevate ettevõtjate vastu, mis tulenevad laenu- käendus- või teistest võlaõiguslikest lepingutest. Tingimuslikud varad võetakse bilansivälisel kirjel arvele nominaalväärtuses ja korrigeeritakse vastavalt toimunud muutustele (pankroti- või täitemenetluse jaotistest saadud laekumised).

Analoogselt bilansis kajastatud varadega hoitakse sihtasutuse tingimuslike varasid ja sihtfondide tingimuslike varasid lahus ning nende osas peetakse eraldi arvestust.

Seisuga 31.detsember 2017. aasta oli sihtasutusel tingimuslikke varasid summas 582 882 eurot ning võrreldes 2016. aastaga tingimuslikke varasid juurde ei tekkinud. Samuti ei toimunud tagasimakseid ja nõuete aegumist.

Seisuga 31.detsember 2017. aasta oli Kalanduse sihtfondil tingimuslikke varasid summas 471 478 eurot ning tingimuslikke varasid juurde ei tekkinud. Võrreldes 2016. aastaga vähenesid tingimuslikud varad summas 1 981 eurot (Kalanduse sihtfondi toimus laekumine pankrotimenetlusest).

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad neto soetusmaksumuses

	2017	2016
	Saadud	Saadud
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Nõuandetoetus	681 104	713 604
e-PRIA toetused	220 000	188 863
SAK tõrje teabetoetus	0	31 137
PRIA toetused	7 452	3 900
Teadmussiirde programmi toetus	14 250	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	922 806	937 504

Sihtasutus sõlmis 01.juulil 2015. aastal Maaeluministeeriumiga käsunduslepingu nr.180 nõustamisteenuste pakkumiseks.

Nõuandeteenuste pakkumisel juhindutakse Maaeluministeeriumi määrusest "Nõuandetoetuse ja nõuandesüsteemi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemine ja taotlemise menetlemise täpsem kord".

Sihtasutus maksis 2017. aastal e-PRIA ja bioohutusmeetmete toetusi vastavalt Maaeluministeeriumi halduslepingu nr.297 täiendavatele juhistele.

Lisa 11 Netotulu finantsinvesteeringutelt

(eurodes)

	2017	2016
Intressitulu laenudelt	753 362	631 354
Intressitulu hoiustelt ja deposiitidelt	186 878	239 246
Kokku netotulu finantsinvesteeringutelt	940 240	870 600

Netotulu finantsinvesteeringutelt koosneb edasilaenavatelt krediidi- ja finantseerimisasutustelt saadavatest intressidest, sihtasutuse otselaenude intressidest ning pangakontodelt, deposiitidelt ja võlakirjadelt teenitavatest intressidest ning ümberhindlustest õiglasele väärtusele. Minimaalne intressimäär edasilaenavatele krediidi- ja finantseerimisasutustele on Euroopa Keskpannga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5% aastas. Sihtasutuse otselaenudele määrab intressi sihtasutuse nõukogu vastavalt laenumeetmele.

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2017	2016
Käendustasud	2 693 179	2 282 911
Nõuandetoetuse saajate omaosalus ja turupõhine nõustamisteenus	89 181	103 895
Sihtfondide valitsemistasud	249 354	115 795
Kokku tulu ettevõtlusest	3 031 714	2 502 601

Käendustasuks on käenduskoostuse eest võetav tasu määr, mida väljendatakse protsentides aasta kohta võlakohustusele antud käenduse summast. Käendustasude suurus on 0,4% kuni 7,5% ja tasu on sõltuvuses krediitkvaliteedi reitingust. Käendustasu võib sihtasutus võtta otsuse langetamise hetkel kehtivate määrade alusel, mis on sätestatud Komisjoni teatises EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155 20.06.2008, lk 10–22).

Üksikjuhtumil võib sihtasutus määrata käendustasu leitud määrast väiksemana, kasutades järgmisi alandamise aluseid:

- regionaalne – tegevus toimub väljaspool linnasid;
- mikroettevõtte – töötajaid alla 10, bilansimaht ja käive alla 2 miljonit eurot;
- investering loob uusi töökohti;
- teaduspõhiste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamine;
- kohaliku tooraine kasutamine;
- alustav ettevõtte – asutamisest ei ole möödunud rohkem kui 12 kuud;
- naisettevõtjad – vähemalt 51% ettevõtte kapitalist kuulub naistele või ettevõtet juhivad naised.

Iga loetletud põhimõtte võib alandada krediitkvaliteedist tulenevat tasu ühe protsendipunkti võrra, kuid lõpptasu ei tohi olla väiksem kui 0,4%. Käendusportfelli (vaata Lisa 9) keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2017. aasta ja 2016. aasta oli vastavalt 3,12% ja 3,14%.

Alates 01.juulist 2015.aastast saab sihtasutus Kalanduse sihtfondi valitsemistasusid sihtfondi varade arvelt, arvestusega 1% sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt.

MAK sihtfondi valitsemistasusid makstakse kuni 31.12.2023. a. baastasuna ja tulemuspõhise tasuna. Baastasu makstakse 0,5% aastas sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt. Tulemuspõhist tasu makstakse 1% sihtfondist väljastatud laenude summalt, mida ei ole veel sihtfondi tagasi makstud, arvutades proportsionaalselt ajaga alates laenusajale väljamaksmisest kuni laenu tagasimaksmiseni, tagasi maksmata jätmise puhul tagasinõudmismenetluse lõpuni või rahastamiskõlblikkuse perioodi lõpuni või lepingu lõpetamise kuupäevani olenevalt sellest, milline hetk on varasem. Alates 1. jaanuarist 2024. a. makstakse ainult tulemuspõhist valitsemistasu komponenti.

Lisa 13 Muud tulud

(eurodes)

	2017	2016
Õppetoetuste tagastamine	480	0
Viivised ja trahvid	0	56
Käsundus ja majanduslepingute tulu	0	2 016
Renditulud	3 997	0
Erakorralised tulud	717	79 818
Kokku muud tulud	5 194	81 890

Rendituluna on 2017. aastal kajastatud maatulundusmaade (64,3 ha) ja põllumajandusmaa (118 ha) kasutamise eest saadavat renti. Maatulundusmaade rentijaks on Suure Katla Selts MTÜ ning rendi suurus on 31 eurot hektar, mida makstakse üks kord aastas 30.novembril. Põllumajandusmaa rentijaks on Jõgeva Sordiareetuse Instituut ning renti makstakse üks kord aastas 31.märtsil eelneva rendiaasta eest viimase kehtestatud ÜPT määra järgi.

Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2017	2016
e-PRIA kulud	147 151	163 124
SAK tõrje teabetoetuse kulud	0	7 418
PRIA toetuse kulud	6 907	3 160
Teadmussirde programmi kulu	20 187	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	174 245	173 702

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Käenduskahjude eraldise kulu	787 759	1 224 488	8
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu	1 032 289	320 753	3
Sihtasutuse majanduskulu	187 214	179 944	
Nõuandeteenuse arendus ja majanduskulu	87 089	101 286	
Muud	1 080	0	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 095 431	1 826 471	

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	912 224	933 171
Sotsiaalmaksud	300 735	307 756
Töötuskindlustusmaksed	6 208	6 216
Kokku tööjõukulud	1 219 167	1 247 143
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	36	41

Palgakuluna on 2017. ja 2016. aastal kajastatud põhikohaga töötajatele töötasud vastavalt 606 078 ja 608 291 eurot, käsunduslepinguga töötajatele vastavalt 170 522 ja 175 011 eurot ning juhatusse ja nõukogu liikmete tasud vastavalt 135 624 ja 149 869 eurot. Sihtasutuses töötas taandatuna täistööajale 33 põhikohaga töötajat ja 3 juhatusse liiget. Käsunduslepingu alusel said tasu 69 töötajat. Seisuga 31. detsember 2017. aasta oli Sihtasutuse nõukogu koosseis 10 liikmeline.

Lisa 17 Muud kulud

(eurodes)

	2017	2016
Toetus seakasvatajatele	0	4 336
Õppetoetused õpilastele	17 954	37 259
Kingitused ja annetused	2 876	5 571
Preemiad statuutide alusel ja statuutidega seotud kulud	3 966	0
Mitte amortiseeritava põhivara allahindlus	0	160
Kokku muud kulud	24 796	47 326

2017. aastal maksis sihtasutus oma tulude arvelt maamajanduslike kutseõppeasutuste õpilastele õppetoetust, Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastele ühekordset toetust, tunnustas parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat, andis välja parima piima- ja lihavasekasvataja aunimetused ning parima taimekasvataja aunimetuse.

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

2017	Saadud laenud
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0
2016	Saadud laenud
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 175 000

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2017	2016
Arvestatud tasu	135 624	149 869
Kesk-Eesti PÜ; tagatis, nõukogu liige	0	55 197
Sipa Masinaühistu; tagatis, nõukogu liige	0	15 389
Forestplanter OÜ; tagatis, nõukogu liige	0	343 682
Novutech OÜ; tagatis, nõukogu liige	0	239 636
Kalle Hamburgi talu (FIE); tagatis, nõukogu liige	0	78 125

Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariik ja asutaja õiguste teostajaks on Maaeluministeerium.

Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile avalikustatakse seotud osapooltega tehtud tehingute osas raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Sihtasutuse juhatusele on 2017. ja 2016. aastal arvestatud tasud vastavalt 108 903 eurot ja 112 743 eurot ja nõukogule 26 721 eurot ja 37 126 eurot. Juhatusel liikmetele on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses nende tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist. Alates juulist 2017 on Sihtasutuse juhatus kaheliikmeline.

Sihtasutus seotud osapooltele 2017. aastal laene ega tagatise ei andnud.